

KATILIM PAYLARININ ALINMASI / ALINMAMASI NEDEN ÖNEM TAŞIYOR?

Katılım payı alınmamasının nedenlerine ve çözümlerine geçmeden önce katılım payı alınmasının hem biz eczacılar için hem de reçete sahibi hastalar için bir zorunluluk olduğunu hatırlamak gerekiyor. Neden;

1) 1982 yılının Aralık ayında Resmi Gazete'de yayımlanan 2771 sayılı yasayla katılım payı alınması zorunlu hale getirilmiştir. Bu yasa, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 209. maddesinin son fıkrasında değişiklik yaparak, memurun ayakta ve meskende tedavisi halinde kullanılacak ilaç bedellerinde %20 alınmasını zorunlu kılmıştır.

2) 5439 sayılı Emekli Sandığı Yasasının 139. maddesi ise muayene ve tedavi masrafları sandık tarafından karşılanmakla birlikte, ayakta ve meskende tedavi halinde ilaç bedellerinin %10'unu emekli-dul ve yetim aylığı alan öder demektedir. Bu yasa ve talimatların yanısıra Türk

Eczacıları Deontoloji Tüzüğü'nün 8. maddesinde 'hediye vermek yoluyla satış yapılamaz' der ki katılım payı almama da bir anlamda hediyeli satış, iskontolu satış, diğer anlamıyla rüşvet almaktır. Yine deontoloji tüzüğü'nün 11. maddesinde de 'Eczacı kanunlara aykırı fiile iştirak edemez ve yardımcı olamaz' demektedir ki, buna göre eczacı kanun ve yönetmeliklere uymak zorundadır. Bir de 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu vardır ki; bu kanunun 57. maddesi nizamnamelere uymayarak yapılan satış rekabet saymakta, bu tip çalışmalarını men etmektedir. Katılım payı da bu şekilde mütalaa edilmelidir. Bu kadar yasal ve deontolojik zorunluluk varken eczacı neden katılım payı almaz;

1) Türkiye İlaç Pazarı :Türkiye İlaç Pazarı 1996 yılında 1995'e göre %16 büyümüş 2 milyar dolar olmuştur. Bu pazarda kamunun payı ise %62'lerdedir. Bu da doğal olarak eczacının cirosuna yansımakta ve eczacılar bu pastadan büyük pay sahibi olabilmek için savaşa girmekte ve rekabet artmaktadır.

2) Türkiye'de eczane dağılımı homojen olmayıp 3800 kişiye 1 eczane düştüğü görülse de, bu dengeli bir şekilde olmayıp; büyük şehirler başta olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının yoğun olduğu bölgelerde kümelenme vardır. Bazı bölgelerde 22000 kişiye, bazı bölgelerde 16.000 kişiye, bazı bölgelerde ise 7.000 kişiye 1 eczane düşmektedir.

3) Halkın alım gücünün giderek azalması ve buna ters orantılı olarak ilaç fiyatlarının

artması sonucu, hastalar reçeteleri karşılığı vermek zorunda oldukları katılım paylarını ödemekte zorlanmakta ve eczacı bu noktada kurtarıcı rolü üstlenmektedir.

4) Bir nedende, ilaç firmalarının satış koşullarında esnek davranabilmeleri ve bu esneklikleri satış yaptıkları ticari depolara da yansıtmaları ve bu depoların da büyük avantajlarla ilaç vermeleri, %10-20 katılım payının alınmamasını körüklemektedir.

5) Eczacı hizmet kalitesini yükseltmek ve sorunun uzun vadede çözümünü bulmak yerine günü kurtarma yolunu seçmektedir. Böylece kimse kimseyi tanımamakta, pastadan büyük payı alma kavgasına girmektedir.

Sorunları tespit ettikten sonra çözüm için neler yapabiliriz. Kısaca bahsedelim;

1) Uzun vadede 6197'de değişiklik yapılarak eczane sınırlamasına gidilmeli, eczaneler nüfusa ve metreye göre sınırlanmalıdır.

2) Eczacının kamu-kurum ve kuruluşlarında daha iyi şartlarda istihdamı sağlanmalıdır.

3) Eğitim, İyi Eczacılık Uygulamaları toplumda ve eczacılar arasında yaygınlaştırılmalı, bu konuda eğitim verilmeli, meslek içi eğitim sürekli hale getirilmelidir. Fakültede deontolojinin önemi vurgulanmalı, etik çalışma empoze edilmelidir.

4) Kısa vadede katılım paylarının maaştan kesilmesi mantıklı görünmektedir.

5) Akılcı ilaç tüketimi için halk bilinçlendirilmelidir.

6) 2771 sayılı yasa halkıyla barışık olmayan hatta insanları birbirine düşman eden bir yasa haline gelmiştir. Çünkü yasayı uygulayan oda yöneticileri ile eczacılar aç gözlü, para hırslı olan insanlar gibi göülmekte yasayı ihlal edenler ise sevimli kahramanlar gibi algılanmaktadır. Örgütlerimiz ise halka sırtını dönmüş pozisyona getirilmektedir. Oysa sorun ne eczacıda, ne de eczacı odalarındadır. Bu nedenle yasa bu işi durduracak, halkıyla barışık hale getirilmelidir.

Unutmayalım ki bu çözümler sadece oda yöneticilerinin ve T.E.B'nin gayretleri ile olmaz, olamaz. Ne zaman biz tüm eczacılar çözümlere ortak olur, taşın altına elimizi koymaya başlarsak, çözümler uzak olmaktan, hayal olmaktan çıkacak ve gerçek olacaktır.

Ecz. Ahmet Han ALPMAN